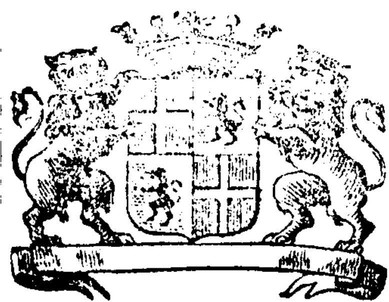
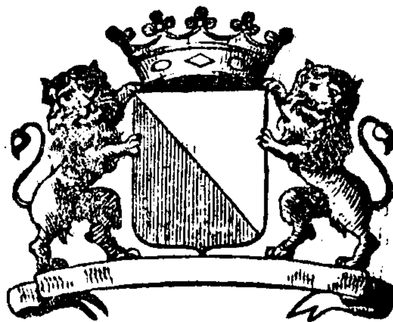
A°. 1858. N°. 29.

WOENSDAG **3 FEBRUARIJ.**

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT 3 Februarij.

Even als reeds meermalen, zijn ook gister en heden de *Zuid-Hollandsche* en een deel der *Noord-Hollandsche* posten weder niet aangekomen. Ofschoon van wege de direktie van het postkantoor alhier altijd blijken van de meeste welwillendheid bekomende, mogen wij ons niet onthouden ons leedwezen over die spoedige staking te blijven betuigen, die ons te eerder toeschijnt te kunnen vermeden worden, omdat de Haagsche brieven bijv. te Rotterdam reeds uren lang *voor* het vertrek van den eersten spoortrein naar hier worden ontvangen. Mogen wij der postdirektie daarop opmerkzaam maken.

Onder het opmaken van de Courant was de *Fransch-Belgiesche* post, die ook, over Ostende, Britsche berigten moet brengen, nog niet aangekomen.

Het buitenland levert dus heden, naar 't zich begrijpen laat, weinig op. In Frankrijk is het wetsontwerp op de veiligheid door den tegenstand in den Staatsraad ook door den Keizer veel gewijzigd; daarin is o. a. vervallen de dwaze bepaling dat men strafbaar zijn zou wegens het zich in bijzondere kringen uitlaten tegen de regering of 's keizers, bewind. Daardoor is aan de eischen van onze eeuw althans voor een deel voldaan; door die wetsbepaling zou toch eene inkwisitie en eene verdachtmaking in 't leven hebben kunnen geroepen worden, die aan Frankrijks slechtste tijden zou doen denken.

Van Engelsch Indië heeft men in den laatsten tijd niet veel meldingswaard vernomen. Men mag echter niet over 't hoofd zien, dat het, na den val van Delhi en het ontzet van Lucknow, een tijdperk van voorbereiding is voor twee oorlogen: de eene is die, welken men in Centraal-Indië, tegen roofzieke plunderhorden, de andere, meer belangrijke, is die, welken men in Oude te voeren heeft, en waartoe geduchte voorbereidselen gemaakt worden. De eerste bewegingen van *Campbell* en *Havelock* in Oude hadden slechts ten doel, om het garnizoen van Lucknow te redden. Nadat dit gelukt was, wilde men de opstandelingen van Gwalior aantasten, ten einde, om zoo te zeggen, vóór alles, Centraal-Indië te reinigen; daarna eerst wilde men een behoorlijk krijgsplan regelen, om Oude weder onder het wettige gezag terug te brengen, en aldaar de rust en de orde te herstellen. Naauwelijks echter was dit plan beraamd, of het werd door de onvoorzigtigheid van generaal *Windham*, welke de geheele vlakte van den Ganges in gevaar bragt, verijdeld. Gelukkig hebben de wapenfeiten van sir *Colin Campbell* deze gevaren weder afgeweerd, want de onderwerping van Cawnpore is voor de toekomstige krijgsoperatiën van het hoogste gewigt! Van dit middelpunt toch is het, dat alle mondvoorraad voor dezen krijg moet worden ontleend, en van waar, om zoo te zeggen, de oorlog moet uitgaan. Daarom wil *Campbell* dit punt versterken, en houdt hij zich onledig daartoe ook den omtrek van muiters te zuiveren. Dan eerst zal hij, gesteund door sir *J. Lawrence*, met diens inlandsche hulptroepen uit Punjaub, zijn veldplan beginnen uit te voeren, en houdt men zich te Londen overtuigd, van zijne snelle vorderingen te hooren.

Van China verneemt men, dat de termijn van het ultimatum den 24 Dec. verstrijkt. De Engelsche en Fransche admiraals hebben hun plan tot invaart der rivier van Kanton gemaakt, als het antwoord onvoldoende is. Whampoa zal dan bezet worden, de Franschen zullen langs den linkeroever der Tigris op Kanton rukken; de Engelschen hebben het Hyacinthen-eiland voor Kanton inmiddels bezet. In de stad begon zich reeds gebrek te openbaren; opmerkelijk is bij dit alles de geheel onzijdige houding, die de N.-Amerik. en Russiesche admiraals in die streken tot dus ver aannemen.

De vrijmaking der Boeren in Rusland is er steeds het groote vraagstuk van den dag bij de vele wijzigen, die de Czaar overigens ook in zijn rijk maakt. Die gewigtige zedelijke verbetering van het lot van honderdduizenden vindt natuurlijk tegenstand, gelijk elke nog zoo goede hervorming. Die tegenstand komt vooral van den kleinen, nieuwen adel, die er niet van kan afzien zijne lijfeigenen als uit te zuigen, om eenigzins met den grooten adel te kunnen mededoen. De wensch des keizers en de goede bedoelingen van den adel, die niet edel in naam maar ook van hart is, zullen echter over dien kleingeestigen tegenstand zeker weten te zegevieren.

Van het antwoord der regering op het wetsontwerp op de regterlijke organisatie zal men hieronder eene verkorting vinden.

— Naar men verneemt is aan *J. B. Perré*, ziekenvader in het militaire hospitaal te Groningen, door Z. M. vergunning verleend tot het dragen der St. Helena medaille, ingesteld door Z. M. den keizer der Franschen.

— Onder de belangrijke onderwerpen, die bij de hervatting der werkzaamheden van de Kamer op Dingsdag aanhangig zijn, behooren vooral de volgenden:

Bepaling ter bevordering van het veilig verkeer langs de ijzeren spoorwegen; regeling der benoembaarheid van vreemdelingen tot landsbedieningen; zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie; nationale militie; wijziging der gemeentewet van 29 Junij 1851 (plaatselijke belasting): regeling van de uitoefening der geneeskunst, enz.; afschaffing der slavernij in West-Indië; aanleg van spoorwegen; belasting op het personeel; regt van sukcessie en van overgang; goedkeuring eener overeenkomst tusschen den staat en de provincie Utrecht; regeling der zamenstelling en de bevoegdheid van den raad van state; maatregelen van bezuiniging met opzigt tot het hoog militair geregtshof; herziening van het tarief van regten op den in- en uitvoer; voorstel van den heer *v. Nispen van Sevenaer* en acht andere leden tot afschaffing van den akcijns op het geslagt en voorstel van den heer *Sloet tot Oldhuis* tot verandering van grondtienden in grondrenten.

— Het regerings-antwoord op het voorloopig verslag der Tweede Kamer omtrent het wetsontwerp op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie is rondgedeeld. Aan dat stuk wordt het volgende ontleend:

Zeer aangenaam was het der regering op te merken, dat de zucht tot toenadering, de gezindheid, om des noods eigen begrippen en denkbeelden op te offeren, omtrent punten van minder en ondergeschikt belang, ook door de kamer werd op prijs gesteld. Bestaat die, wordt aan eigen overtuiging slechts vastgehouden waar het hoofdbeginselen geldt, aan het tot stand komen ook van wetten, moeijelijk, veelomvattend, diep ingrijpend als deze, behoeft niet te worden gewanhoopt. Maar dan moet zij bestaan bij de kamer, bij alle hare leden, niet minder dan bij de regering. Gaf de regering van hare gezindheid tot toenadering reeds vele blijken; geeft zij die op nieuw door de nu wederom voorgestelde wijzigingen, zij vertrouwt in hare verwachting van bij de kamer en bij al hare leden gelijke gezindheid aan te treffen, door de uitkomst niet te zullen worden beschaamd.

Omtrent de te wachten zamensmelting en zamenvoeging van kantons, onthield zich de regering van alle verdere mededeeling harer inzigten, omdat het voor het tot stand brengen van eene uit haren aard reeds zooveel omvattende wet volstrekt noodzakelijk is, geene onderwerpen ter sprake te brengen dan die onvermijdelijk in die wet moeten worden opgenomen.

Zeer betreurt het de regering, dat het ook thans niet is mogen gelukken meerdere zekerheid te erlangen omtrent wensch en bedoeling van de meerderheid van de leden der kamer omtrent het *hooger beroep* in kriminele zaken en de attributen van den Hoogen Raad in *hooger beroep* in burgerlijke zaken.

Ten aanzien van het laatste punt is de overtuiging der regering onveranderd gebleven.

Ook hare gronden voor het hooger beroep in kriminele zaken, heeft zij allen wederom nagegaan en overwogen niet alleen, maar tevens, toen de uitkomst haar in hare overtuiging bevestigde, de mogelijkheid onderzocht van eenig amendement, dat zij aan de voorstanders van eene andere overtuiging in overweging zou kunnen geven.

Maar tot haar leedwezen moet zij de wenschelijkheid van zoodanig subsidiair amendement in twijfel trekken. Bij opheffing van het hooger beroep wordt ook hier de strijd slechts op een ander terrein overgebragt, waarop geen minder verschil van gevoelen is te verwachten.

Op eenige punten echter meent zij betreffende het hooger beroep in strafzaken de aandacht te moeten vestigen, die zij vreest, dat bij afkeuring van het hooger beroep soms uit het oog worden verloren.

I. De regering houdt het er voor, dat het, wel is waar in enkele zaken en somtijds, welligt moeijelijk zal zijn den regter in hooger beroep de zaak in denzelfden toestand voor te leggen als zij zich voor den regter in eersten aanleg vertoonde, maar tevens, dat in den regel de regter in hooger beroep zeer wel kan beoordeelen, of de regter in eersten aanleg al dan niet juist hebbe gevonnisd.

II. Men wijst op het gevaar van herhaalde verklaringen lang na het gebeurde. Bedenkt men, dat thans de verklaringen in zware strafzaken in den regel driemaal worden afgelegd, voor den hulpofficier, voor den regter-kommissaris, voor den hove?

III. Men verlangt waarborgen, en te regt. Maar niet overal bestaat daaraan dezelfde behoefte. Overal dezelfde waarborgen te geven, ook daar, waar de behoefte daaraan niet in gelijke mate aanwezig is, wordt noodelooze belemmering. Onderscheid te maken naar mate er is heeterdaad of bekentenis, zoo als van sommige zijden verlangd werd, meent de Regering om vroeger ontwikkelde redenen ten sterkste te moeten afkeuren. Maar de meerdere waarborg, dien het appèl geeft, heeft juist dit groote voordeel, dat het niet wordt ingeroepen, dan waar behoefte daaraan wordt gevoeld, en dat alzoo, waar die behoefte niet bestaat, vereenvoudiging mogelijk wordt.

IV. Is de veroordeeling van een schuldige de toepassing van een regtsregel op een voorkomend geval, in beide elementen kan de dwaling van den eersten regter gelegen zijn. Zij kan betreffen zoowel de toe te passen regtsregelen, als de omstandigheden en gebeurtenissen waarop deze worden toegepast.

Aan den geleerden steller der bij de voorloopige verslagen gevoegde nota's (de heer *Wintgens*) is de Reg. een antwoord schuldig, dat zij uitvoerig met aanhalingen van buitenlandsche schrijvers en wetgevingen doet.

Omtrent de artikelen wordt nog in het antwoord gezegd:

De bezwaren tegen het voorstel, om den kantonregter, in de hoofdplaats van het arrondissement gevestigd, in sommige gevallen aan de beregting van strafzaken te doen deel nemen, kan de regering niet alle erkennen. Met dit voorstel beoogde men vooral, zonder den regter-kommissaris zitting te doen nemen en zonder de getalsterkte der regtbank te vermeerderen, het noodige personeel te vinden.

De vrees, dat de kantonregters met te veel werk zullen worden overladen, is eene bekommering, waarin de regering volstrekt niet kan deelen.

Evenwel is volgens het verslag het oordeel van de groote meerderheid over het voorstel ongunstig. Getrouw aan haar voornemen om overal waar het geene hoofdbeginselen geldt, hare wenschen en inzigten op te offeren voor het stellig uitgesproken oordeel der meerderheid, zal de regering ook hier toegeven en wordt het artikel teruggenomen.

Bij de grootere regtbank kan ook zonder den kantonregter het vereischte personeel worden bijeengebragt. Maar hoe bij de kleinere regtbanken het noodige personeel te vinden?

Er schiet volgens de mem. niets over dan het beginsel te laten vallen, dat de regter-kommissrris in zware strafzaken geen zitting neemt.

Geene meer onaangename, meer ondankbare taak dan benoemingen. Het was dan ook slechts uit diep besef van hare verpligtingen jegens het algemeen, dat de regering het ontslag van alle leden en ambtenaren van en bij de hoven en regtbanken voordroeg. Voor zich zelve zou zij niets meer wenschen dan dat de overgang van de tegenwoordige tot eene nieuwe inrigting kon plaats vinden, zonder dat er eene enkele benoeming te doen viel. Maar waar pligt gebiedt, mag ook voor eene onaangename en ondankbare taak niet worden teruggedeinsd.

De regtbanken niet te ontbinden, en uit het personeel der ontbonden hoven de regtbanken voltallig te maken, gelijk dit in het verslag wordt aangewe-

zen, is eensdeels ter bereiking van het beoogde doel niet voldoende, anderdeels aan vele moeijelijkheden onderworpen.

Aanvulling van vakante plaatsen bij niet-onbonden regtbanken uit het personeel der ontbonden geregtshoven stuit af op vele bezwaren van praktischen aard.

De regering, zooveel in haar is, toegevende aan het geuit verlangen, stelt thans voor de regtbanken der 2. en 3. kl. niet te ontbinden, maar vermeent te moeten volharden bij het denkbeeld om niet alleen de hoven, maar tevens de regtbanken in het eerste arrondissement der provincie gelijktijdig te ontbinden.

Alleen langs dien weg blijft de mogelijkheid bestaan om de regtbanken der 1. kl. zóó zamen te stellen, als het waarachtig belang der justitie medebrengt. Alleen op die wijze zullen vele raadsheeren wier talenten anders voor onbepaalden tijd aan de justitie onttrokken worden, naar verdiensten gewaardeerd en voor de justitie bewaard kunnen blijven.

Aan het verlangen om ook de emolumenten van den kantonregter voor de berekening van het wachtgeld in aanmerking te nemen is thans gevolg gegeven.

Gelijk de regering vroeger opmerkte, heeft zij bij haar voorstel tot verhooging der traktementen den grondslag behouden die thans bestaat, met opschuiving alleen der verschillende klassen. Die grondslag schijnt te kunnen worden beschouwd als door de ondervinding van vele jaren beproefd.

Ook nu meent de regering te moeten volharden bij hare meening, dat het personeel der regtbanken, gelijk dit in het ontwerp van Julij 1857 is voorgesteld en thans met luttele wijziging op nieuw wordt voorgedragen, aan de behoeften voldoen zal. In zake den werkkring der regtbank te Rotterdam, dien de regering niet te uitgebreid acht, zegt de memorie evenwel, dat het welligt meer voegzaam en normaal zou schijnen, indien het hooger beroep van de strafvonnissen der regtbank te Middelburg konde worden opgedragen aan eene regtbank van gelijken rang als die, welke in eersten aanleg regt deed. Welligt zou de regtbank te Utrecht, waarheen het vervoer van gevangenen langs den spoorweg uit Rotterdam over Gouda geen bezwaar, immers niet veel grooter bezwaar dan het vervoer uit Middelburg naar Rotterdam zelf, kan opleveren, als regter in hooger beroep van de strafvonnissen uit Middelburg afkomstig, zeer gevoegelijk kunnen aangewezen worden, iets dat tevens strekken zou om den werkkring der regtbank te Utrecht, die overigens niet uitgebreid zal zijn, in belangrijkheid te doen winnen. De regering, dit denkbeeld opperende, wil het evenwel slechts als geheel voorloopig beschouwd hebben.

De min. van justitie kan deze memorie niet besluiten, zonder vooraf den wensch nog eenmaal te hebben uitgesproken, dat de weg mogt gevonden kunnen worden om de tegenwoordige voordragt tot wet te verheffen. De min. wenscht dit niet zoo zeer voor zich zelven persoonlijk, want, moet ook deze voordragt mislukken, gelijk reeds meerderen van zijne ambtsvoorgangers gebeurd is, hij zal het zich getroosten, in het bewustzijn van hiermede aan de verpligtingen, voor hem uit het 5de additionele artikel der grondwet voortvloeijende, in ruime mate te hebben voldaan.

Maar hij moet het welgelukken dezer poging wenschen, omdat voor ons regtswezen het van het uiterste gewigt is, dat er een einde kome aan dien staat van onzekerheid, die sedert 1848 tot nu toe in ons regtswezen voortduurt, en voor de regterlijke magt allengs even krenkend als ontmoedigend dreigt te worden; eene onzekerheid bovendien, die als een der grootste hinderpalen te beschouwen is voor eene op vaste grondslagen en met redenen van wetenschap te ondernemen herziening onzer overige wetboeken, met name die van Strafvordering en Burgerlijke Regtsvordering, alsmede der regterlijke inrigting en proces-orde voor het militair justitiewezen; alle onderwerpen van wetgeving, die als het ware wachten op de invoering eener nieuwe regterlijke organisatie.

Bij deze memorie zijn gevoegd eene nota van wijzigingen en een dienovereenkomstig veranderd wetsontwerp.

*— Reeds heeft eene nieuwe kleine planeet het nieuwe jaar komen begroeten. Het is de 51. Zij is ontdekt op het Observatorium van Nismes, door *Laurent*. Den 23. Jan. des morgens ten 2 ure was hare *declinatie* — 4° 13′ 30″, dus ten zuiden en hare regte klimming 178° 22′ 3.5″. Den 25. des morgens kwartier over vier uur had zij 22 sekonden in regte klimming en 3 minuten in zuidelijke *declinatie* aangenomen. De eerste zal dus nu *omstreeks* 25 minuten, de tweede 15 minuten sedert hare ontdekking toegenomen zijn.

In den morgen van den 1 Febr. vroor het nergens meer in Frankrijk. De vorst wordt alleen nog zwak genoteerd voor Madrid, Turijn, Weenen en Petersburg; maar den 31. Jan. was het in Weenen nog zeer koud, 7 graden Fharenheit. B. B.

[illegible] is aan onze Hoogeschool tot dokter in de [illegible] regten bevorderd de heer *P. Verloren*, [illegible]

— Omtrent den toestand te Suriname behelst de *Echo Universel* eenige bijzonderheden, waaraan wij het volgende ontleenen:

De negers van de plantaadje Vreede, door slechte behandelingen tot het uiterste gebragt, geraakten in December tegen het gezag van den direkteur in opstand. De heemraad, wiens tusschenkomst was ingeroepen, veroordeelde eenigen hunner aan den weg van Paramaribo te werken, eene straf welke de negers als onteerend beschouwen. Nieuwe wanordelijkheden waren daarvan het gevolg, zoodat de prokureur-generaal van het hoog krimineel geregtshof zelf moest tusschen beiden komen; doch de slaven wilden naar niets luisteren en met hun akkergereedschap gewapend joegen zij dien hoogen ambtenaar met den heemraad op de vlugt.

Onmiddelijk vertrok een detachement van 80 man, onder het kommando van kapt. *van Rhijn*, naar de plantaadje Vreede, en kwam daar den 6 Dec. op de stoomboot Eliza aan, gevolgd door een vaartuig, aan boord waarvan de heemraad *W. E. Ruchmann*, (eigenaar van de plantaadje de Vier Kinderen) was. Men bevond dat zestien slaven naar de bosschen waren gevlugt; zes hunner kwamen vrijwillig terug en werden in hechtenis genomen. Maar, aangezien de 80 soldaten, jongelingen onlangs te Suriname aangekomen, de vermoeijenissen van een togt door de bosschen niet konden doorstaan, zoo werd een troep negers, alle goede schutters, gevormd, en onder het bevel van een burgerlijk officier gesteld. De negers der plantaadje hadden zich intusschen onderworpen, maar vruchteloos zochten de 80 soldaten en de troep negers de 10 vlugtelingen.

Den 20 daaropvolgende keerde de expeditie terug naar Paramaribo met 10 slaven (3 mannen, 3 vrouwen en 4 kinderen) als gijzelaars. Alvorens de expeditie de plantaadje verliet werden twaalf slaven tot bloedens gegeesseld.

*— Uit 's Hertogenbosch ontvangen wij 't volgend welwillend schrijven:

's Hertogenbosch, hoewel de hoofdstad eener provincie, is evenwel daarom niet altijd even rijk in belangrijke gebeurtenissen, levert niet steeds het een of ander merkwaardig feit op, 't geen der vermelding waardig is; en in waarheid kan ik u melden, dat het hier op dit oogenblik zoo karig is in bijzonderheden, die in eene Courant passen, dat ik u, na afloop van de eerste maand des jaars, alleen schrijf, om u te doen weten, dat ik u niets belangrijks kan melden. Dit is trouwens niet alleen het geval in onze hoofdstad, ook van de hofstad kan dit, in den volsten zin des woords, gezegd worden; immers, buiten de vermelding van eenige feesten, die ook al het voorregt schijnen te hebben van niet al te druk gegeven te worden, brengen ons de Couranten zelden eenig nieuws, dat onze aandacht bijzonder trekt. En zelfs geloof ik, dat ook hierin klimming en daling zoowel hier als elders het geval is. Voorleden jaar was, wat feesten en soirées aangaat, onze stad geheel en al eene soort van klein Parijs: geen dag ging er voorbij of er was hier of daar, bij dezen of genen rijken partikulier — rijke ambtenaren hebben wij, helaas! hier niet — een gloeijend feest, alwaar, zoo men toen zeide, steeds veel deftigheid, doch niet altijd veel vreugde heerschte; zelfs hadden het sommige begunstigden zoo druk, dat zij van een feestelijk dinée, zonder tusschenpozing, ja, zonder adem te halen, met gevaar van zich eene vreesselijke indigestie op den hals te halen, dadelijk op eene andere plaats aan wals en dans zich moesten overgeven, iets dat nu nog wel eenige aanlokkelijkheid heeft voor jonge lieden, bijzonder voor jonge advokaten, die den volgenden dag, zonder hun praktijk te benadeelen, op hun gemak en naar hartelust kunnen uitrusten, maar dat voor Heeren van zekeren leeftijd soms eenigzins lastig kan zijn. Dit jaar zijn de feesten geenszins zoo talrijk; welligt heeft men voorleden jaar zich te veel en van te zeer nabij gezien en besloten, het elkander dit jaar wat minder lastig te maken, ten einde een volgenden winter des te hartelijker te kunnen zijn. Dit hopen wij vooral voor den neringdoenden en handeldrijvenden stand, welke bij dien warlwind van vrolijke feesten zeer gebaat werd, dewijl schitterende toiletten niet zonder veel geld verkregen en de gasten zonder groote uitgaven niet kunnen onthaald worden. — Op politiek terrein zijn wij even arm; alleen hebben wij van de twee laatste vergaderingen van onzen Gemeente-Raad iets te melden. Onze vorige sekretaris werd bij een Koninklijk besluit tot inspekteur benoemd over het onderwijs in deze provincie; zijn aftreden als stadssekretaris is voor de gemeente een waar verlies, maar voor het lager onderwijs integendeel eene zeer goede aanwinst, zoodat men over 't algemeen van gevoelen is, dat er in deze provincie geen betere keuze voor een inspekteur had kunnen geschieden. Van de schoolopzieners zullen wij welligt later iets zeggen, als het getal kompleet zal zijn. Een man als den vorigen sekretaris, die door een ieder geacht en bemind werd, te vervangen en evenveel achting te genieten is zeer moeijelijk. Het komt ons evenwel voor, dat de nieuwe sekretaris alle kans heeft van spoedig bij de ingezetenen hoog aangeschreven te staan. Zijne onvermoeide lust tot werken, vooral in 't administratieve, is algemeen genoegzaam bekend. Een ieder weet, dat, tijdens zijn lidmaatschap van den gemeenteraad, hij een der werkzaamste leden was, waaraan veelal moeijelijke, lastige en veelomvattende zaken werden opgedragen, en dat hij dan dag en nacht werkte, altijd met evenveel lust en ijver, om stads belangen te behartigen. Zoo iemand is in de betrekking van sekretaris, in eene nog al uitgestrekte gemeente als de onze, juist op zijne plaats; ook zijn wij overtuigd, dat de Raad onzer stad geene betere keuze had kunnen doen, om het verlies zoo min mogelijk te gevoelen, dat hij, door het bedanken van den vorigen sekretaris, geleden had; en in alle billijkheid moeten wij erkennen, dat de benoemde, uithoofde zijner talrijke aan de gemeente bewezene diensten, voor die betrekking meer dan wie ook van al zijne mededingers in aanmerking verdiende te komen. Maar vooral heeft de zucht naar billijkheid en naar verdraagzaamheid tevens uitgeblonken in sommige benoemingen door onzen Gemeente-raad in zijne laatste vergadering gedaan. Die loffelijke geest heeft zich dan ook bij onze stads-regering evenmin als bij het dagelijksch bestuur, nooit verloochend. Bij onzen Gemeente-raad wordt niet naar de personen, maar alleen naar de zaak gezien. En welk meer sprekend bewijs van verdraagzaamheid kan men aanhalen dan de benoeming der leden van onze schoolkommissie? Vier R. Katholieke leden, twee Protestantsche en één Israëliet! En gij kent, Mijnheer de Redakteur, de verhouding der verschillende belijdenissen in onze stad. Dit komt, omdat onze stads-regering doordrongen is van de waarheid, dat eene stad, zoo min als een Staat kan bloeijen zonder die verbroedering, welke tusschen de leden van dat groote gezin zoo noodzakelijk, ja onontbeerlijk is; dat komt, omdat zij de zaak niet willen prijs geven aan vooringenomenheid met personen, welke deze of gene partij, deze of gene godsdienst zijn toegedaan. En waar, inderdaad, zou het heen, als men in eene zoo belangrijke zaak als het lager onderwijs afdaalde tot die rampzaligheden, welke zoo vaak, helaas! de schoonste daarstellingen bederven? Wat zou er van die wet geworden, als ze in de handen raakte van personen, die óf niet in staat zijn ze naar behooren te doen uitvoeren, óf ze dienstbaar willen maken aan bijoogmerken, waarboven ze, uit haren aard, moet verheven zijn? Niets van dat alles zullen wij in onze gemeente te vreezen hebben; de geheele kommissie bestaat uit mannen, welke bekend staan als edeldenkende en regtschapen personen, van welke er sommige van zeer nabij met het onderwijs bekend zijn en die, bij voorkomende gelegenheid, den Raad in alle bijzonderheden kunnen voorlichten, zoodat wij de overtuiging hebben, dat het lager onderwijs in onze stad een roemrijk tijdperk te gemoet treedt. — Doch mij dunkt, dat gij zult zeggen, althans zeer zeker zult denken, dat ik nog al vrij veel praat, alleen om, zoo als ik boven zeide, niets te zeggen, en dat gij huiverig zult worden en niet weten wat met uwe Courant te beginnen, als ik eens iets of soms wat veel te zeggen heb; doch wees gerust, wij zullen steeds het *niet te veel* indachtig zijn.

— Naar we gister hebben gemeld, is de Leviathan (vroeger the Great Eastern geheeten) Maandag 1 Februarij te water geloopen. Van de grootte van dit monsterschip is herhaaldelijk reeds melding gemaakt. Eenmaal in het water gelegen kan men zich die misschien minder juist meer voorstellen. De *Amst. Ct.* zegt, om hare lezers van het gevaarte een zoo goed mogelijk denkbeeld te geven, dat het (omtrent 270 Ned. el lang, 25¼ el breed en bijna 18 el hoog) bijna gelijke grootte moet hebben met de te Amsterdam staande kazerne *Oranje-Nassau*. Omtrent het schip zegt dat blad nog: De geheele massa zal worden voortgestuwd door enorme raderen, al de zeilen, aan de zes masten een zeilenoppervlakte van 6500 vierkante Engelsche ellen, en een enorme schroef; het geheele stoomvermogen is van 2600 paardenkrachten. De beide raderen kunnen elk afzonderlijk door 2 machines, elk van 6 voet 2 duim diameter, worden bewogen, hetwelk een groot voordeel oplevert. De machines voor de schroef zijn vier in getal, en de grootste die ooit voor dit doel gemaakt zijn; elke cilinder van 84 duim diameter. Zij zijn alle gekoppeld, maar kunnen naar verkiezing ontkoppeld en ook elk afzonderlijk in werking gesteld worden. De schroef heeft 4 bladen, en is 24 voet in diameter. De as, waaraan die schroef gehecht is, een massa gesmeed ijzer van 60 ton, is 160 voet lang. Alleen tot het in beweging brengen der groote machines, anders gezegd voor het openen van de stoomschuiven, is eene kleinere machine aanwezig, daar geene menschelijke kracht zulks verrigten kan. De Leviathan is ingerigt voor 4000 passagiers, en er zullen twintig booten op het dek zijn, terwijl bovendien achter de raderkassen twee schroefbooten van de grootte als wij hier onze kleine stoombooten kennen, elk 100 voet lang, die met hulpmachines worden opgehaald en afgelaten, en altijd

gereed zijn, om zoowel op zee als in de havens dienst te doen.

Bij zooveel ijzer moest natuurlijk ook gedacht worden aan den invloed, dien dit metaal op de miswijzing van het kompas zou hebben; daarom worden de kompassen 84 voet boven het dek in den bezaanmast gehouden. Niet minder belangrijk is de gasfabriek, die aan boord zal zijn, terwijl elektriek licht gevoerd wordt in den grooten mast, waardoor als ware het een kunstmatig maanlicht des nachts over de boot zal blijven heerschen. De kapiteins-kamer is tusschen de raderkasten; hij moet een kijker gebruiken om te zien wat op den voor- en achtersteven gebeurt, waaruit ligt blijkt, dat hij zijne bevelen niet met den mond kan geven. Tot dat einde dient bovendeks een sein, en voor den machinist een elektrieke telegraaf-toestel.

:— In de zitting van den gemeenteraad te 's Hage is o. a. gister langdurig beraadslaagd over het voorstel van den heer *Guyot c. s.*, betreffende het schrobben der straten. Zooals men weet, was dit bij de algemeene politie-verordening, in 1856 ingevoerd, verboden. De heer *Guijot* had nu voorgesteld dit verbod in zooverre op te heffen, dat het 's Vrijdags en Zaturdags geoorloofd zou wezen de straat te schrobben. In den loop der diskussie is door den heer *Soury* een amendement op dat voorstel aangeboden, de strekking hebbende, om het schrobben van de straat dagelijks, uitgenomen 's Zondags, vóór 's morgens 10 ure, te veroorlooven. Dit amendement is *aangenomen* met 14 tegen 13 stemmen.

— De *Tijd* meldt, dat de Paus tot kamerheeren honorair heeft benoemd de heeren *O. A. Spitze*, oud-professor van Warmond, en *de la Geueste*, rektor te Grave.

— Zondag avond nam ds. *M. Cohen Stuart*, predikant bij de Rem. Geref. gemeente te Alkmaar, vóór zijn vertrek naar de gemeente van Utrecht, afscheid naar aanleiding van Hand. XX: 32.

— Uit Amerongen schrijft men: Als een merkwaardig voorbeeld van den ongehoord lagen waterstand der rivieren moge dienen, dat Maandag morgen de vrachtwagen van Veenendaal naar Tiel aan het veer te Ingen door den Rijn is gereden, nadat de drooge bodem eerst reeds door voetgangers was gepasseerd. Aan het Eck-en-Wielsche veer werd het anker, waaraan de Gierpont vast ligt, Zondag te voet opgehaald, niettegenstaande het midden in den Rijn was geworpen. *A. Ct.*

— Terwijl men van alle zijden klaagt van laagte of zelfs gebrek van water, berigt de *Gron. Ct.* dat aldaar Maandag middag ten 1 ure het water aan de peilschaal bij de Groote Spilsluizen teekende 1 el 1 palm, enz. boven volzee, met gesloten deuren. Toen was het water vallende, doch 2³/₄ uur later (te 3³/₄ uur namiddag), bij een hevig opkomenden storm en sneeuwjagt uit het N. W., vergezeld van springtij, teekende het aldaar 2 el 1 palm, waardoor het vloedwater met geweld over de sluisdeuren stroomde en eenige laagliggende straten en plaatsen der stad onder water geraakten, dat mede in de huizen binnendrong.

— De *Delftsche Ct.* meldt, dat aldaar in het gasthuis is overleden *Ward Frederik Bingley*, kleinzoon van den grooten tooneelspeler. Hij reisde met eene poppenkast. — Het bestuur te Delft schijnt het houden van een gekostumeerden optogt op den 10. jaardag van 't bestaan van het studentenkorps niet te hebben ingewilligd.

— Zr. Ms. korvet Pallas is in rijks droog dok te Vlissingen nagezien en wordt verder gereed gemaakt voor eene reis naar Oost-Indië. Het tijdstip der in dienststelling van Zr. Ms. fregat Evertsen schijnt nog niet bepaald te zijn. Men is echter druk bezig met het in orde brengen van dien bodem. De oorlogsbrik Courier is verleden Vrijdag in het droogе dok gehaald, om nagezien te worden.

— Eergisteren avond strandde voor Scheveningen bij hevigen N. N. W. wind, de Groningsche schooner Elisabeth, bevelvoerder *R. Huizing*, komende van Ancona, bestemd naar Rotterdam, op order, in lading hebbende hennep, lijnzaad en kremortart., toebehoorende aan den heer *J. G. Engelsman*. De bemanning sterk 7 koppen, is door de reddingsboot van de Noord- en Zuid-Hollandsche maatschappij van boord gehaald. Zoodra het weder zulks toelaat, zal men de lading trachten te lossen.

— Onlangs had te Steenbergen een nog al stoute diefstal plaats; door inklimming en braak. 4 Jongens en 2 meisjes van 13 à 14 jaar zijn thans als daders er van in hechtenis.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 2 *Feb.* 0.00 El; + AP., 6.53. Gew. 13 d. 42 duim onder 0.

De Rijnhoogte te Keulen den 2. Feb. 1 voet of 1 voet 6 duim Rijnlands.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, 20 Januarij.

Sedert eenige dagen en gisteren heerschte alhier een winterstorm, zoo als wij die zelfs niet in 1849 beleefd hebben. De elektrische telegraaflijn tusschen hier en Belgrado is op verscheidene plaatsen verbroken. De sneeuw ligt overal 1¹/₂ voet hoog; Turkijë is weder het nieuwe Thraciën, gelijk de oude Grieken het noemden. De storm van gisteren was zoo vreeselijk, dat vele menschen daarbij zijn omgekomen, en dat in de anders veilige haven van den Gouden-Hoorn, de stoombooten, die aldaar ten getale van tusschen de 30 en 40 ter anker liggen, hare ketels stookten, om eene veilige schuilplaats te zoeken. Op zee zal men ook vele ongelukken te betreuren hebben, vooral in de Zwarte zee, die zeer aan den storm blootgesteld lag.

RUSLAND.

PETERSBURG, 23 Januarij.

Eergisteren heeft bij het ministerie van oorlog de inwijding plaats gehad van het centraal bestuur der kozakken, of liever van het bestuur over het ongeregelde leger. De krijgshaftige bevolking der kozakken distrikten bedraagt 3 millioen, zullende die in vredestijd meer dan 100,000 man in dienst stellen. De vermoedelijke opvolger van den troon is het hoofd van bestuur en tevens groothetman der kozakken. De plegtigheid van de inwijding van dit centraal bestuur woonde de troonopvolger *Nikolaas* dan ook bij.

De verkiezingen uit den adel tot het vormen van het komitee, dat over de emancipatie of vrijstelling der boeren zal beraadslagen, zijn afgeloopen, en zullen de beraadslagingen spoedig een aanvang nemen.

De vergadering van den adel te Tambow heeft zich met het voorstel des keizers nopens de vrijstelling der boeren zeer ingenomen betoond en zulks den keizer doen weten.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 31 Januarij.

Tot de grootsche werken," welke in den jongsten tijd in Oostenrijk zijn ondernomen, bekleeden de havenwerken in de lagunen van Venetie eene eerste plaats. Daardoor is het mogen gelukken een kwaad weg te nemen, waaraan die stad sedert eeuwen leed. De toenemende verzanding der lagunen, de steeds verminderende diepgang van het kanaal van Spignon, en de zandbank van Rochetta, en dat wel in een tijdvak, dat de tonneninhoud van oorlogs- en handelsschepen voortdurend steeg; de vruchtelooze pogingen, om door bagger-machines eene gelijkmatige diepte te onderhouden, hadden reeds bij menigeen de vrees doen ontstaan, dat Venetie op het laatst geheel geïsoleerd zou worden. Deze stand van zaken de verlenging van den noordelijken dam van Alberoni met 2000 ellen en de doelmatige oprigting van den tegendam aan het vaste land van Pelestrina, een kanaal is gevormd, dat door groote fregatten op elk uur van den dag en zonder hoogtij af te wachten, zelfs bij sterken stroom gemakkelijk kan worden bevaren. Wanneer de werken geheel voltooid zullen zijn, zal de haven van Venetie zeker een der schoonste en veiligste van de geheele wereld kunnen genoemd worden.

De werkzaamheden aan den tunnel van den berg Cenis worden, in weerwil van het gestrenge jaargetijde, voortgezet. Reeds zijn 30 ellen met hout bekleed.

Volgens een brief uit Konstantinopel van den 23. Jan., is den 18. bij *Riza-pacha* een buitengewone ministerraad gehouden, ten einde krachtige maatregelen te beramen in de ongelegenheden van Herzegowina en Bosnië. Het valt niet te ontkennen, dat in verscheidene distrikten van die provincie eigendunkelijke en laakbare handelingen zijn bedreven door ondergeschikte beambten; maar wat hiervan ook moge zijn, de oorzaak van den opstand moet veeleer worden toegeschreven aan de propaganda van wege de agenten van het panslavismus, die sedert eenigen tijd die streken als het ware overstroomden.

BERLIJN, 2 Februarij.

Onder de prachtige geschenken van HH. MM. aan prins *Frederik Wilhelm* en zijne gemalin behooren twee kostbare Gobelintapijten, die Z. M. in de beroemde keizerl. fabriek laat weven, en die twee vertrekken in het paleis der jonggehuwden zullen sieren. Alleen de patronen zijn tot nog toe hier ontvangen; de tapijten zelven zijn nog niet gereed. Twee witte kantkleedjes van hooge waarde bekleeden mede eene waardige plaats in de rei der geschenken.

Het stoffelijk overschot des groothertogs *Lodewijk* van Baden is des morgens van den 28. laatstleden, met een plegtigen rouwstoet, naar de slotkerk te Karlsruhe overgebragt, aan wier ingang de regerende groothertog en prins *Karel* van Baden het lijk toefden. De hofprediker *Beyschlag* sprak de lijkrede uit. Van des morgens vroeg af tot vier uur des namiddags werd het publiek, later het garnizoen, in de kerk toegelaten, waar de prachtige lijkkist op eene verhevenheid geplaatst was, en zeer velen voor de laatste maal de gelaatstrekken van den beminden prins wenschten te aanschouwen, dien de dood van een langdurig lijden verlost heeft. Den 15. Aug. 1824 te Karlsruhe geboren, onderscheidde die vorst zich reeds vroeg door een grooten aanleg en eene buitengemeene mate van goedhartigheid. Na zijne studiën te Heidelberg geëindigd te hebben, deed hij verschillende reizen, tot dat hij, op eene reis naar Engeland, nu ongeveer twaalf jaren geleden, door eene zware ziekte werd aangetast, uit welke hij wel herstelde, maar die zeer treurige gevolgen voor den staat zijner geestvermogens had.'

HAMBURG, Maandag 1 Februarij.

De Zweedsche regering heeft met het handelshuis *Heine* en met de Noord-Duitsche bank eene geldleening van 18 millioen frs. gesloten, met doel, om den Zweedschen handelstand te hulp te komen. Deze leening is na den tijd van 2 jaren terug betaalbaar met de verschenen renten van 6 pCt.

ENGELAND.

LONDEN, 2 Februarij.

De jong gehuwden, de prins en de prinses *Frederik Wilhelm van Pruissen*, hebben om half 1 ure Buckingham Paleis verlaten en hebben den weg over Strand en de City naar Gravesend genomen, om zich aldaar naar het vaste land in te schepen. Op dezen weg zijn zij door de inwoners van het Strand en de City met groote toejuiching begroet. Zij zaten in een open rijtuig, en werden door prins *Albert* en den prins van *Wales* vergezeld. Het weder is voor de doorluchtige reizigers niet gunstig, dewijl het hier sterk blijft sneeuwen.

Volgens de *Times* hebben de schach van Perzië en de koning van Siam aan het Indische ondersteunings fonds gelden bijgedragen.

Volgens de *United Service Gazette* worden er meer dan 60,000 man gevorderd, om de verschillende linie-regementen voltallig te maken. Tevens schijnt de noodzakelijkheid te blijken, tot het aanwenden van krachtige middelen, ten einde rekruten te verkrijgen. De pogingen, om vrijwilligers onder de manschappen der militie te verkrijgen, schijnen schier geheel mislukt te zijn. Er zijn werfbeambten naar Aldershot gezonden, om 3000 man aan te werven; doch deze hebben niet meer dan 600 kunnen bekomen.

Bij de hoofd-administratie des legers is het berigt ontvangen, dat binnen kort meer dan 6000 zieke en gewonde militairen van Indië op weg naar Engeland zullen zijn.

LONDEN, Dingsdag 2 Februarij.

De *Morning-Adv.* bevat een artikel, waarin in scherpe taal het land opgeëischt wordt tot oorlogzuchtige demonstratiën tegen Frankrijk.

— 2 *Febr.* Gec. 95³/₈; Sp. 1¹/₄ pCt. 25⁷/₈; Rusl. 5 pCt. 112; 4¹/₂ pCt. 100; Holl. 4 pCt. 100; 2¹/₂ pCt. 65¹/₄; Peru 4¹/₂ pCt. 80; Sard. 5 pCt. 89¹/₂; Mex. 20³/₄.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Februarij.

Prins *Ottojano* is heden hier aangekomen en zal overmorgen het schrijven des konings aan den keizer ter hand stellen. Eene toenadering, die men meent, dat het gevolg van dit schrijven zal zijn, acht men des te wenschelijker, daar anders vooreerst niet te rekenen valt op de vereffening van het geschil tusschen Napels en Turijn; de toestand tusschen deze beide kabinetten is zeer gespannen.

Graaf *Kisselew* geeft Donderdag een groot diner ter eere van Prins *Paskewitsch* en Prins *v. Lichtenstein.* Men bemerkt, dat de Russische diplomatie zich een weinig meer naar de Oostenrijksche begint te neigen. Men blijft nog steeds in gespannen verwachting omtrent den inhoud van het heden bij het Wetg. Ligchaam ingebragt wetsontwerp op de veiligheid. Men zegt nu weder, dat er geen artikel in gevonden wordt betreffende de pers, noch tegen de vrijheid van spreken in salons.

In den faubourg *St. Antoine* vonden heden eenige arrestatiën van werklieden der tapijtfabrieken plaats. Dit staat echter niet in verband met de politiek, maar met oneenigheden tusschen de arbeiders en de fabriekanten.

De *Patrie* bevat een artikel, naar aanleiding van de polemiek der Engelsche bladen, over de zaak der uitgewekenen; daarin herinnert de *Patrie*, dat, toen in 1792 de minister van Oorlog *de Narbonne* buiten de wet gesteld, in Engeland de wijk had genomen, de minister *Pitt* op eigen gezag hem uit Engeland had verwijderd, omdat die heer hem geene geheimen had willen ontdekken, welke Frankrijk gemakkelijker in handen der Europesche koalitie zouden kunnen hebben doen vallen. De *Patrie* vraagt: indien een minister, enkel krachtens zijn wil en om aan zijn haat jegens Frankrijk bot te vieren, den edelsten balling alzoo kan treffen, hoe zou Engeland thans kunnen verklaren onmagtig te zijn, vreemdelingen te verwijderen, die de gastvrijheid, welke het hun verleent, schenden en onteeren, door van die gastvrijheid gebruik te maken, om de uitvoering der schandelijkste misdaden voor te bereiden?

Het hof van assises in het departement Aix heeft *Rosalie Pollet*, eene twee-en-twintigjarige kloosterzuster en nog in haren proeftijd, schuldig verklaard

aan valschheid in geschrifte en aan moedwillige brandstichting, gepleegd in het klooster waar zij was gehuisvest, en haar, met aanneming van verzachtende omstandigheden, tot vijf jaren dwangarbeid veroordeeld.

PARIJS, 1 Februarij.

De *Moniteur* van heden berigt in zijn officiëel gedeelte, dat de drie prinsen van Pruissen, *Albrecht*, *Frederik Karel* en *Adalbert*, — de broeder en 2 neven van den Koning — Zondag ten gehoore bij den Keizer en de Keizerin zijn geweest. De Pruissische gezant, graaf *v. Hatzfeldt*, heeft hen ten hove binnengeleid.

De Beurs is heden zeer levendig en heeft eene vaste stemming. De slotkoers $4\frac{1}{2}$ pCt. 94,80; 3 pCt. 69,45.

— 2 *Febr.* Rente kont. 95,00; op tijd 3 pCt. 69,30; Fr.-Oost. Spoorw. 752; Sp. $1\frac{1}{2}$ pCt. $25\frac{1}{2}$; 3 pCt. $36\frac{3}{4}$.

ADVERTENTIËN.

*** Op den 29. Januarij jl. overleed te Stuttgart, na eene ongesteldheid van weinige dagen, onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder, Vrouwe FRANÇOISE CHARLOTTE v. ABEL, weduwe van den Heer PAULUS VREEDE.

Utrecht, 3 Feb. 1858. — G. W. VREEDE. A. C. VREEDE, HOFF.

Utrechtsche Schouwburg.

*** Met toestemming van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur,

(No. 5 van het Abonnement.)

Op DONDERDAG 4 Februarij 1858,

JOLANDA.

DRAMA naar het Hoogduitsch: KONIG RENÉS TOCHTER, van H. HERZ, voor het Nederd. Tooneel vrij bewerkt door den Heer D. F. VAN HEYST.

JOLANDA, Mw. **KLEINE**, als Gast.

GEVOLGD DOOR:

EEN NACHT ACHTER DE TRALIES.

Blijspel in Twee Tafereelen, naar het Hoogduitsch van RODERICH BENEDIX.

TOT SLOT:

DE PRATENDE MOLEN,

Blijspel met Zang, in één Bedrijf, naar het Fransch van J. GABRIEL en DUPEATY.

Aanvang ten **half Zeven** *ure.*

PRIJZEN DER PLAATSEN: Boven Loge *f* 2.—. Beneden Loge *f* 1.50. Parquet *f* 1.25. Parterre *f* 1.—. 1e Amphithéater *f* 1.10. 2e Amphithéater *f* 0.65. Galerij *f* 0.40.

HH. Militairen in uniform op alle rangen half geld.

De plaatsen kunnen besproken worden bij den Heer J. DOESBURG, en, op den dag der voorstelling, aan den Schouwburg van 11—3 ure.

☞ De Lijsten ter deelneming in een abonnement van **vijf Holl. Voorstellingen,** liggen bij den Heer J. DOESBURG, Steenweg.

Boven Loge	*f* **6.—**
Beneden Loge	- **5.—**
Parquet	- **4.—**
1e Amphitheater en Parterre	- **3.—**

3de STADS-CONCERT.

ZATURDAG 6 Februarij 1858,

in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen Onder directie van den Heer KUFFERATH.

PROGRAMMA.

I.

1. Symphonie Pastorale van L. van Beethoven.
2. Groote Aria en Scène uit „Oberon", van C. M v. Weber, te zingen door Mevr. BOCHKOLTZ FALCONI, Hofzangeres van den Hertog van Saxen-Coburg-Gotha.
3. Concert (d. mol) voor piano, van Mendelsohn Bartholdy, uit te voeren door den Heer LOUIS BRASSIN, uit Leipzig.

II.

1. Ouverture Julius Caesar van R. Schumann.
2. Hochzeit-Marsch van Mendelsohn Bartholdy, voor piano gearrangeerd door Lizst, uit te voeren door den Heer L. BRASSIN.
3. Incertezza, Aria te zingen door Mevr. BOCHKOLTZ FALCONI, en voor haar gecomponeerd door Ch. Desanges.
4. Berceuse van Chopin. Grand galop fantastique van L. BRASSIN.
5. Rondo, te zingen door Mevr. BOCHKOLTZ FALCONI en voor haar gecomponeerd door Bergson.

Aanvang ten 7 ure.

Toegangkaarten à *f* 1.50 zijn te bekomen bij den Heer BAHR, Choorstraat en den avond van het Concert aan de deur der Zaal. De Secretaris

L. W. A. BESIER.

Accijns op de Brandstoffen.

*** Door een aantal Fabriekanten in de provincie Utrecht, is een **Adres** aan de Tweede Kamer der Staten Generaal opgemaakt en geteekend, houdende **aanbeveling tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen.**

Dit Adres, de redenen behelzende, waarom juist thans die afschaffing gevraagd wordt, ligt ter lezing en ter teekening — ook voor hen die geen Fabriekanten zijn — van af heden tot Zaturdag 6 Februarij e. k., ten Kantore van de Heeren L. E. BOSCH EN ZOON, Korte Nieuwstraat, en worden mitsdien alle belangstellenden uitgenoodigd door hunne medeteekening van hunne adhaesie te doen blijken.

VENDUHUIS MARIAPLAATS.

*** Op Dingsdag 9 Februarij 1858 en volgende dagen, des voormiddags ten 10 ure, zal in genoemd Lokaal, de gewone **driemaandelijksche verkooping** worden gehouden, van velerhande MEUBELEN en andere ROERENDE GOEDEREN, benevens eene partij diverse MANUFACTUREN en LAKENS, breeder bij aanplakbilletten vermeld. — Te zien Maandag 8 Februarij, van 10—4 ure.

De hierbij te voegen Goederen worden dagelijks, tot *Donderdag 4 Februarij*, in het Venduhuis voornoemd, aangenomen.

*** Men zal op Zaturdag, den 13 Februarij 1858 des namiddags ten vijf ure, te Utrecht, Achter St. Pieter in het Lokaal van Verkoopingen, in het openbaar verkoopen.

N°. 1. Een hecht, sterk, weldoortimmerd HUIS, ERF en GROND, met Kelders en Kluis aan het water uitkomende, staande en gelegen te Utrecht, aan de oostzijde van de Oude Gracht, tusschen de Vie- en Jansbruggen, naast 's Rijks Munt, Wijk C, n°. 132, voorzien van vijf Kamers, allen behangen en de meeste met Stookplaatsen; Keuken, Kelders, Zolder enz.

2. Een kapitaal, hecht en bijzonder goed ter nering staand HUIS, ERF en GROND, mitsgaders Kelders en Kluizen aan het water uitkomende, staande en gelegen te Utrecht, aan de oostzijde van de Oude Gracht, op den hoek der Pottestraat, wijk H. n°. 1, voorzien van: een ruim Voorhuis of Winkel, negen zoo Beneden- als Bovenkamers van verschillende grootte, de meeste behangen en met Stookplaatsen; Keuken, Kelders, Zolder enz.

3. Een hecht, sterk, goed betimmerd HUIS, ERF en GROND, staande en gelegen te Utrecht, op den Springweg, aan de oostzijde van de Mariaplaats, wijk E. n°. 277, bevattende: zeven zoo Beneden- als Bovenkamers, alle behangen, geplafonneerd en de meeste met Stookplaatsen; Keuken, Kelders, Zolder, enz.

4. Een hecht, sterk HUIS, ERF en GROND, staande en gelegen te Utrecht, aan de oostzijde van den Springweg, op den zuidhoek van de Visschersteeg, wijk E. n°. 237, bestaande in: een Voorhuis, drie Kamers, behangen en met Stookplaatsen, Keukens, Kelder en Zolder.

5. Een hecht en sterk HUIS, ERF en GROND, staande en gelegen te Utrecht, aan de noordzijde van de Lange St. Jansstraat, wijk G. n°. 194, voorzien van: vier Beneden- en Bovenkamers en Kantoortje, de meeste behangen en met Stookplaats; Keuken, Kelder en Zolder.

Breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK, te Utrecht

TE HUUR:

*** Een net HEERENHUIS, op een der deftigste standen dezer stad, voorzien van 6 Kamers, Meidenkamers, ruime Zolder, en verder al datgene wat van een fatsoenlijke woning verlangd kan worden; te bevragen bij C. F. OVERWIJN, Mr. Timmerman.

*** **Men verlangt** tegen 1 Mei te huren, een BOVENHUIS met 3 Kamers, Keuken en verdere gemakken; verzoeke de opgaaf van den huurprijs. Adres franco onder lett. R. S. aan het bureau dezer Courant.

*** Te *Rotterdam* wordt gevraagd als **Tuinman,** tevens met paarden moetende kunnen omgaan, een gehuwd PERSOON, liefst zonder kinderen, 26 à 30 jaren oud en van de Protestantsche Godsdienst. Alleen zij, die bewijzen van goed gedrag kunnen overleggen, zullen in aanmerking komen. Adres franco, onder de letters OO, aan het Advertentie Bureau van H. NIJGH, te Rotterdam.

*** Chandelles économiques

zijn à 45 cts. het pak te bekomen bij H. VERBRUGH EN ZOON, Hofleveranciers, Minnebroederstraat, 272, Utrecht.

*** Iemand van middelbaren leeftijd, bekend met Handel en Administratie en goede getuigschriften kunnende overleggen, zag zich gaarne als OPZIGTER eener Fabriek, MAGAZIJNMEESTER, of in eene andere Handelsbetrekking geplaatst. Hierop reflecterende gelieve zich te adresseren met franco brieven onder lett. M. B. bij de Boekhandelaars ANGELIER & GORI.

J. M. SON, CHIRURGIJN, DENTISTE.

Kunsttandvervaardiger en *Tandmeester* aan de stads *Weeshuizen* en Gestichten van Liefdadigheid, *Utrecht*, continueert met het **inzetten** der door hem uitgevonden INCORRUPTIBELE KUNST-TANDEN en GEBITTEN, beantwoordende aan *masticatie*, *articulatie-kleur*, zoodanig, dat de naauwlettende dezelve niet van natuurlijke zal kunnen onderscheiden, zonder het uitnemen der nog aanwezige wortels of pijn; — **plombeert** holle Tanden met zijn vermaard CEMENT MARMARATUM: geeft losse Tanden hunne vastheid terug, — **abonneert** Familiën, en verrigt alle Operatiën deze Kunst betreffende, met de meeste behendigheid.

Voor Klarenburg, bij de Kerk der Clerezie, te *Utrecht*.

*** DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY genezen alle *borstziekte* en *kortademigheid*, enz. J.. v. D.. L...., te Grootebroek, leed sedert 19 jaren aan borstkwaal, waardoor hij als een geraamte werd, en dag noch nacht rust gevoelde. Hij beproefde onderscheidene geneesmiddelen, doch alle te vergeefs. Nu drie maanden geleden begon hij de pillen van *Holloway* te gebruiken en de zalf des morgens en s' avonds op de borst in te wrijven, waarop hij dadelijk eene behoorlijke nachtrust had, en nog bijna twee maanden daarmede voortgegaan zijnde waren alle kenteekenen der kwaal verdwenen.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244 en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Marktberigten.

Rotterdam 2 Febr. Granen. Tarwe: 161 ℔ Jarige Bovenl. Ris *f* 285.

Boter 1. kwal. *f* 54; 2. dito *f* 52.

Schiedam, 2 Febr. Granen. Verkocht. Rogge, 146 ℔ Pernau *f* 194 6/w. Gerst: 130 ℔ N. Liban *f* 184 6/w.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 12,50. Jenever id *f* 18,00. Amsterd. proef *f* 19,25, zonder de belasting. Spoeling *f* 1,40 per ketel.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg*.)

Feb.	Uren	Wind- rigt.	kr N. ä	Barom bij 0.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. sneeuw	Opmerkingen
2	2	wzw.	8.0	755.72	36.9	— 3.1	0.79	0.1	Bewolkt.
	10	wzw.	0.5	58.26	25.0	—10.3	1.00	0	Helder.
3	8	zzo.	0.6	60.68	10.9	—23.4	0.92	0	Bijna helder.

PRIJZEN VAN KOEPONS EN LOSB. OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* $27,87\frac{1}{2}$	Pruissische	*f* 34,50
Nat. Met. Coup.	„ 29,60	Spaansche	„ $2,31\frac{1}{4}$
Napelsche	„ 24,90	Sp. Coup. per fr.	„ —,—
Div. Eng. in £	„ 11,60	Hamb. Russen.	„ 35,25
Eng. Russen	„ 11,60	Russ. in Zilv. R.	„ $34,12\frac{1}{2}$
Fransche	„ 55,—	Poolsche in fl.	„ $26,62\frac{1}{2}$
Belgische	„ 55,75	Dollars	„ —,—

AMSTERDAM 2 Februarij 1858.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{11}{16}$	$63\frac{3}{4}$	$63\frac{11}{16}$
dito dito	3	„	$75\frac{7}{8}$	76	
dito dito	4	„	$96\frac{11}{16}$		
Amortisatie-Sijndikaat	$3\frac{1}{2}$	„	$91\frac{1}{4}$		
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	„	135	$135\frac{3}{8}$	$135\frac{1}{4}$
SPANJE.					
Obligatien	$1\frac{1}{2}$	pCt.	$25\frac{5}{8}$	$25\frac{3}{4}$	$25\frac{11}{16}$
Oblig.	3	„	$42\frac{1}{2}$	$42\frac{5}{8}$	
Binnenl. Schuld	3	„	$37\frac{1}{4}$	$37\frac{7}{16}$	$37\frac{3}{8}$
Amortisable			$5\frac{5}{8}$	$5\frac{3}{4}$	$5\frac{5}{8}$
Bewijzen Koepons			$5\frac{1}{16}$	$5\frac{1}{8}$	$5\frac{1}{16}$
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	$45\frac{3}{8}$	$45\frac{1}{2}$	$45\frac{3}{8}$
dito 1856.	3	„	$44\frac{5}{16}$	$44\frac{7}{16}$	$44\frac{5}{16}$
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$104\frac{1}{4}$	$104\frac{3}{8}$	
Obligat. 1828 & 1829	5	„	$102\frac{3}{4}$		
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	$92\frac{1}{4}$		
Certifikaten 1840.	4	„	$84\frac{3}{4}$		
Cert. bij *Stieglitz*	4	„	$84\frac{1}{4}$		
dito 5e Serie	5	„	$96\frac{3}{8}$		
dito 1855 6e Serie.	5	„	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{7}{8}$	$99\frac{13}{16}$
dito Adm. te Lond.	$4\frac{1}{2}$	„	97		
Cert. van Assign.	5	„	$65\frac{5}{8}$		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			150		
Obligatien.	4	pCt.	$77\frac{5}{8}$	$77\frac{11}{16}$	
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll en Co.*	5	pCt.	$76\frac{3}{8}$		
Oblig. Metaliek	5	„	$73\frac{3}{8}$	$73\frac{1}{2}$	$73\frac{1}{4}$
Oblig. Rente Am.	5	„	86		
dito dito Nat. 1854.	5	„	$76\frac{1}{8}$	$76\frac{5}{16}$	$76\frac{1}{4}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$38\frac{1}{8}$	$38\frac{3}{16}$	
BRAZILIË.					
Geldl. 1839, £ 100.	5	pCt.	$97\frac{1}{2}$		
AMERIKA.					
Peru, Geldleening 1854	$4\frac{1}{2}$	pCt.	75		
Ecuad. Oblig. 1855 . 100 £			$13\frac{1}{4}$	$14\frac{1}{8}$	
Grenada, Oblig.	$3\frac{1}{4}$	„	$18\frac{15}{16}$	$19\frac{1}{16}$	
Mexiko, Obl.		„	$20\frac{1}{8}$	$20\frac{1}{4}$	
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	„	$86\frac{1}{4}$	$86\frac{3}{4}$	$86\frac{1}{2}$

Snelpersdruk van L. E BOSCH EN ZOON.

BIJVOEGSEL
BIJ DE UTRECHTSCHE COURANT VAN
WOENSDAG 3 Februarij 1858, N°. 29.

Zitting van den Stedelijken Raad.

Vervolg en slot der zitting van Donderdag 14 Januarij.

De heer *Schuller* gelooft, dat een notaris wel de juiste uitdrukkingen voor zijn testament zal kiezen; er staat in dat testament: Hervormde armenscholen, maar men kan niet zeggen dat de parochie-scholen Hervormde scholen zijn; zij zijn scholen voor de algemeene armen. Tijdens het testament gemaakt werd, werden die scholen reeds onderhouden uit stads kas, en nu maakt men gewoonlijk geene legaten aan stads kas; men deed dat in het oude Rome, maar tegenwoordig doet men zulks niet. In vroegeren tijd maakte men legaten aan de Aalmoezeniers-kamer, omdat die toen bevoegd was extra bedeelingen te geven, maar hier zou het legaat niets zijn, dan een kadeau aan stads kas, waarvoor de schoolgaande armen toch niets meer zouden genieten. Verder behoeft men niets meer te zoeken; maar doet men dat, dan komt men tot die armenscholen, waarover de heer *Pabst* zulke zonderlinge denkbeelden heeft, en komen in de eerste plaats in aanmerking die scholen, waarvoor bij de leden der Hervormde gemeente inschrijvingsbilletten rond gaan en waaraan de heer *Stevens* kontribueerde, die op zijne kwitantien kon zien, dat hij zulks deed voor de Hervormde armenscholen, en die worden niet bestuurd door de diakonie, maar door den kerkeraad, door wien zij zijn opgerigt. Spr. gelooft, dat wel die scholen aanspraak kunnen maken op dat legaat, maar dat men niet, tegen de duidelijke letter van het testament, de gelden kan storten in stads kas.

De heer *v. Rees* zegt dat de raad zich in deze gedragen moet als elk individu zou doen, [illegible] iets van dien aard wordt aangeboden, en [illegible] tevens hoort dat het onzeker is, wien het toe-[illegible] [illegible] niet stil blijven wachten tot [illegible], maar nagaan of hij het aanvaarden of niet. Dat moet ook hier geschieden. Officieel is ter kennis van den raad gebragt [illegible] er verschil van gevoelen bestaat en men kan het [illegible] niet aanvaarden eer alle twijfel is opgeheven. Spr. ontkent ten stelligste het regt om dat legaat te aanvaarden. Het testament spreekt van scholen der Hervormden, en daaronder kunnen de parochiescholen niet gerekend worden.

De heer *v. Hengelaar* zegt alsnu gezien te hebben, dat exekuteuren geene scholen hebben aangewezen, maar eenvoudig mededeeling der making hebben gedaan, en dus de eerste grond, door hem voor de aanneming aangevoerd, vervalt; de tweede echter blijft bestaan. Wat, vraagt Spr., zal het gevolg zijn, als de raad besluit het legaat niet aan te nemen? dat exekuteuren het welligt aan anderen geven, die er minder regt op hadden, of het niemand geven. Hij gelooft, dat de raad, bij verschil van [illegible], verpligt is het voorloopig aan te nemen; [illegible] nu te weigeren zou onverantwoordelijk zijn.

De heer *Pabst* heeft van den heer *Schuller* vernomen, dat de heer *Stevens* kon zien op de kwitantiën, dat hij kontribuëerde aan de Hervormde armenscholen. Spr. wenschte te weten, of die kwitantiën inhouden, dat de gelden voor de Hervormde armenscholen werden betaald? Zoo ja, dan moet hij van meening veranderen, en niet gelooven, dat de parochiescholen bedoeld zijn.

De heer *v. Hoytema* is niet van meening dat de parochiescholen bedoeld zijn, en al kan niet bewezen worden dat bepaaldelijk andere scholen bedoeld waren, zou hij er nog tegen zijn, het voor de parochie-scholen aan te nemen. Spr. wijst er op, dat in het testament overal de gezindheden onderscheiden zijn; ten aanzien der scholen, heeft de testateur zich echter beperkt tot de *Hervormde gezindheid*, en aan die scholen heeft hij gelegateerd in drie kategoriën: aan de diakoniescholen der Hervormde gemeente, aan de bewaarschool van arme kinderen der Herv. gem. en aan de andere Hervormde armenscholen, niet tot de diakoniën behoorende; nu is het duidelijk dat de parochiescholen daartoe niet behooren, wijl zij geene Hervormde scholen geweest zijn, zij waren armenscholen van kinderen, niet tot eene bepaalde gezindte behoorende. Daar men echter, uit eene enkele klausule, de bedoeling des testateurs niet kan opmaken, zou Spr. meenen dat men een uittreksel van het testament; ook wat de overige legaten en gestichten betreft, zou moeten vragen, ten einde de klausules in derzelver verband te beoordeelen en dan dit uittreksel stellen in handen der regtskundige kommissie.

De *Voorz.* begrijpt dat er verschil van opinie kan bestaan, doch het komt hem voor, dat voor die der leden, die voor de aanneming zijn veel te zeggen valt. De heer *Stevens* was een man, die steeds, en dus ook onder eenen anderen toestand, te dezer stede gevestigd is geweest, en vroeger werden onder de hervormde armenscholen steeds de parochiescholen verstaan.

Den heer *Karsten* komt het voor, dat de bedoeling des erflaters die is, welke B. en W. aangeven. De gronden tegen dit gevoelen aangevoerd bewijzen te veel, en wat te veel bewijst, bewijst niets. Zij zouden bewijzen dat de heer *Stevens* niet wist welke scholen hier aanwezig waren, en dat hij een legaat gemaakt heeft aan scholen die niet bestaan. Zoodanige veronderstelling is niet aaneemlijk bij een man, die met de inrigtingen zijner geboorteplaats zoo goed bekend was als de heer *Stevens*. ZEd. heeft namelijk legaten gemaakt, deels aan de Hervormde Diakoniescholen, deels aan de armenscholen der Gereformeerden. Dat onder deze laatsten niet kan verstaan worden de kerkeraadsschool, en ook niet de Waalsche armenschool is door den heer *Pabst* te regt beweerd. De eerste dezer beide scholen staat ook voor andersgezinden dan Gereformeerden open, de laatste behoort tot de diakoniescholen. Er blijven dus geene andere over dan de vroeger zoogen. aalmoezenierskamer. De benaming »armenscholen der Gereformeerden" is wel niet juist, maar toch zeer verstaanbaar en ligt te verklaren daaruit, dat verre de meeste kinderen, die tot nu toe deze scholen bezochten, tot de Hervormde gezindte behoorden, en dat er zelfs ten behoeve van dezen godsdienstig onderwijs gegeven werd. Doen zich nu geene andere scholen voor, die door den erflater bedoeld kunnen zijn, dan is de raad bevoegd, ja verpligt het legaat te aanvaarden. Door het te weigeren, doet men, tot nadeel van het onderwijs der armen, te kort aan den laatsten wil des testateurs.

De heer *v. Lier* zou, wat betreft het onderzoek, door den heer *v. Hoytema* bedoeld, in bedenking geven, of er ook mogelijkheid zou zijn, mededeeling van den geheelen inhoud van het testament te erlangen om na te gaan, aan welke scholen is gelegateerd, terwijl het voorzeker van het hoogst belang is, de verschillende bepalingen van het testament in haren zamenhang en verband te beschouwen en, dusdoende, bij redenering, de ware bedoeling des testateurs te leeren kennen.

De heer *v. Schermbeek* zal voor de aanneming van het legaat van den heer *Stevens* ten bate van de parochie-scholen stemmen, omdat hij aan ieder zoo als hij, hier in Utrecht geboren en opgevoed, gerust de vraag durft voorleggen: Verstaat gij onder hervormde-armen-scholen (behalve de diakoniescholen, daarvan is hier geen sprake) niet de bekende parochie scholen? — Spr. herinnert zich nog duidelijk, dat hij als kind en jongeling, des Zondags, de kinderen, van eene der parochie-scholen, twee aan twee, door hunne onderwijzers geleid, geregeld, langs het huis zijner ouders, naar de Jakobie-kerk zag gaan. — Nooit heeft hij die kinderen anders dan de armen-school hooren noemen. Armenschool der Hervormden is voor de oudere Utrechtsche burgers synoniem met parochie-school. Nog herinnert Spr. zich in vroegere jaren, met den overledene over het onderwijs van de kinderen der Hervormde armen gesproken te hebben; — dat gesprek heeft bij Spr. indrukken nagelaten, die hem, voor zijn geweten, het regt geven, dit legaat voor de parochie-scholen te aanvaarden.

De heer *Schuller* zegt, dat het te ver gedreven zou zijn aan te nemen, dat waar in het testament gesproken is van Hervormde armenscholen, bedoeld zouden zijn de parochiescholen. Terugkomende op hetgeen door hem is aangevoerd, zegt Spr., dat het hem onbegrijpelijk is, dat men kan aannemen, dat iemand gelden vermaakt aan stadskas voor eene openbare inrigting — alsdan te redeneren: »Ik ken geene andere Hervormde armenscholen, dan de parochie-scholen: dus kan de heer *Stevens* ook geene andere bedoeld hebben; ik ben niet op de hoogte van het schoolwezen der Hervormde gezindte, dus zal de heer *Stevens* er ook niet mede bekend geweest zijn, en daarom moet het geld maar in stads kas komen."

De *Voorz.* merkt aan, dat het niet zoo geheel ongewoon is, dat iets aan stads kas vermaakt wordt, tot onderhoud en verbetering van eene of andere inrigting.

De beraadslagingen gesloten zijnde, wordt het voorstel van den heer *v. Boetzelaer* en dat van B. en W. verworpen, het eerste met 11 stemmen tegen die der heeren *Bosch*, *Schuurman*, *Bake*, *v. Cleeff*, *v. Boetzelaer*, *Ram*, *v. Rees*, *de Jong*, *Schuller* en *Voswinkel*, en het tweede met twaalf stemmen, tegen die der heeren *de Muralt*, *Trip*, *v. Dielen*, *Karsten*, *v. Hengelaar*, *v. Schermbeek*, *v. Lier*, *Pabst* en den Voorzitter.

De *Voorz.* stelt nu voor te voldoen aan het voorstel van den heer *v. Hoytema*.

De heer *v. Rees* meent dat de raad, door het voorstel van B. en W. af te stemmen, besloten heeft het legaat niet te aanvaarden.

De *Voorz.* zegt dat men alsdan, bij verrassing, zoodanig besluit zou hebben genomen, en daar er leden zijn, die vóór de aanneming zouden zijn, zoo uit de te verstrekken inlichtingen bleek, dat men er toe geregtigd was, stelt Spr. daarom nu voor, de vraag, of men de aanneming zal weigeren en welke met 12 stemmen wordt verworpen; tegen die der HH. *de Muralt*, *Trip*, *v. Dielen*, *Karsten*, *v. Hengelaar*, *Ram*, *v. Schermbeek*, *v. Hoytema*, *v. Stirum*, *v. Lier*, *Pabst* en den Voorzitter.

Zonder omvraag wordt alsnu het voorstel van den heer *v. Hoytema* aangenomen.

Niets meer aan de orde zijnde, gaat de vergadering uiteen.

Zitting van Donderdag 28 Januarij.

Voorzitter Mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 23 leden; afwezig de heeren *Trip*, *Mulder*, *van Rees*, *v. Veersen*, *Karsten* en *Bake*.

Is ingekomen: een provinciaal blad, houdende mededeeling van eene ministeriële cirkulaire, betreffende het niet meer verleenen van Rijks subsidiën voor den aanbouw en de verbetering van schoollokalen en voor de jaarwedden van onderwijzers, — voor kennisgeving;

eene missive van Gedep. Staten, houdende goedkeuring van het raadsbesluit tot het vinden der middelen om uitvoering te geven aan het raadsbesluit in zake de Utrechtsche courant, — alsvoren;

eene gelijke missive houdende goedkeuring van het besluit, waarbij B. en W. gemagtigd zijn tot verkoop van het Maliehuis, — alsvoren;

eene gelijke missive, houdende goedkeuring van het raadsbesluit, tot het vinden der middelen ter verdere uitvoering van het raadsbesluit betrekkelijk de overname der scholen op de Lange Nieuwstraat, voor zoover betreft de aflossing der daarbij overgenomen schulden, — alsvoren;

eene missive van den heer *H. M. Tip*, houdende verzoek tot ontslag als lektor in de wiskunde aan het stedelijk gymnasium, — besloten dit ontslag, onder dankbetuiging voor de bewezene diensten, eervol te verleenen;

eene missive van den heer *N. J. Kamperdijk*, houdende kennisgeving dat hij de benoeming tot lid der gezondheids-kommissie aanneemt; — voor informatie.

Wordt ter tafel gebragt:

eene voordragt tot af en overschrijving van *f* 5,76 van den post van onvoorziene uitgaven over 1857 op dien van gaderloon van tonnengelden enz; — konform;

eene voordragt tot onderhandsche verhuring, op de tegenwoordige voorwaarden en aan de tegenwoordige huurders, der huizen gelegen Wijk H No. 795 en No. 88; — ter sekretarie;

eene voordragt tot af- en overschrijving van *f* 727,35 van den post van onvoorziene uitgaven op die der kosten van verlichting; — alsvoren.

Wordt bij monde van den heer *v. Hoytema*, rapport uitgebragt door de komm., welke den raad zou dienen van konsideratie en advies, betreffende de voorstellen, door het bestuur van het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen gedaan, tot definitieve regeling der finantiële bezwaren van dat gebouw, welke komm. blijft persisteren bij de konklusie van haar rapport, in 1854 uitgebragt; — ter sekretarie.

Aan de orde is eene voordragt, betreffende rekwesten van de heeren *Sirat*, *v. Dijk* en [illegible] tot restitutie van belasting op de [illegible] de voordragt strekkende om die restitutie te verleenen, — konform.

Aan de orde zijn vier voordragten betreffende eenige rekwesten tot afschrijving of restitutie ter zake der plaatselijke direkte belasting; de voordragt, strekkende om gunstig te beschikken op die rekwesten, uitgezonderd op die van jonkv. *Ortt* en van de wed. *Schutt* — konform;

eene voordragt tot goedkeuring der rekening van de maatschappij der moederlijke liefdadigheid over 1856, — konform;

eene voordragt, strekkende om aan *Dirk Hoff*, gewezen knecht b i de inkwartieringskazerne, te verleenen een pensioen van *f* 14 per maand.

Op verzoek van den heer *Pabst* in stemming gebragt, wordt deze voordragt met 19 stemmen tegen die der heeren *Schuurman*, *de Graaf*, *Pabst* en *Voswinkel* aangenomen.

Wordt nog behandeld eene voordragt, strekkende om het pensioen van *B. Petersen*, gewezen knecht bij de inkwartierings kazerne, te voldoen uit de gewone pensioenen.

In stemming gebragt, wordt deze voordragt met 19 stemmen, tegen die der heeren *Schuurman*, *de Graaf*, *Pabst* en *Voswinkel*, aangenomen.

De verg. wordt alsnu veranderd in eene met gesloten deuren.

De openbare verg. hervat zijnde wordt ter tafel gebragt:

eene voordragt, betreffende het afbreken der Wittevrouwenpoort en het verleenen van magtiging aan B. en W., om in deze verder het noodige te verrigten, — met bijbehoorende teekeningen en raming van kosten ter sekretarie gedeponeerd.

Wordt alsnu in behandeling genomen de voordragt tot likwidatie van het voormalig stadserfhuiskantoor.

De heer *Schuurman* zegt zich met de voordragt van B. en W. te zullen vereenigen, maar acht het niet in de orde dat de likwidatie is geschied tegen het besluit van den raad, door wien in de tijd is bepaald, dat de oude pretentiën ten bedrage van ruim *f* 800 tot 75 pCt. en de verdere debiteuren ruim *f* 8000 tot 95 pCt. zoude worden overgenomen; wanneer men nu eerst ontvangt wat invorderbaar is dan heeft het restant geene de minste waarde meer. Spr. meent alzoo dat de kommissaris boekhouder, die met de likwidatie was belast, in deze niet heeft gehandeld overeenkomstig den wensch van het bestuur.

De heer *Pabst* zegt, dat, zonder zoover te gaan, de behandeling der zaak hem toch ook niet aanstaat; hij had de beambten van het kantoor niet *f* 80 en nogmaals *f* 80 en *f* 60 willen geven, daartoe bestond geen reden nu het kantoor eene bloeijende partikuliere inrigting was geworden. Iets anders is het dat men den heer *v. Eeden* eene som betaalde; hij werd belast met de likwidatie en behoefde dat niet gratis te doen. Spr. wil echter op eene geringe som geene aanmerkingen maken; het ware hem aangenamer geweest als de heer *v. Dielen*, die de likwidatie zou kontroleeren, die zaak ter sprake had gebragt, Spr. vindt echter ook daarvoor eene verschooning; het komt hem voor, dat de heer *v. Eeden* met de schikking die de stad met *Bresser* maakte ten opzigte der pretentiën eigenlijk niets te maken had, — hij moest likwideren en behoefde zich geene sommen te laten aftrekken, die een ander zou genieten. De rekening met den heer *van Eeden* had dus gesloten moeten worden gelijk zij gesloten is, doch later had eene andere gemaakt moeten worden; doch op de rekening tot 31 Dec. mogten geene sommen gesteld worden, na 31 Dec. ontvangen.

De heer *v. Dielen* zegt, dat toen hij de boeken naauwkeurig had nagezien, het hem niet was ontgaan, dat de heer *v. Eeden* niet voldaan had aan hetgeen de raad had besloten en hij dit ook in de vergadering van B. en W. had medegedeeld. Spr. zegt, met den heer *v. Eeden* altijd rond te hebben gehandeld, en had die heer eveneens gedaan, dan gelooft hij wel, dat er middelen waren te vinden geweest, om die zaak, wat den vorm betreft, meer overeen te brengen met het raadsbesluit; evenwel wat de cijfers aangaat, zijn de boeken onberispelijk, zoodat zich de vraag opdeed of men, om eene kwestie van vorm, eene administratie over een geheel jaar onberispelijk gevoerd, zou afkeuren en de sluiting der boeken weigeren. En toen heeft Spr. gemeend aan het dagelijksch bestuur te moeten voorstellen, liever iets aan den vorm toe te geven, ten einde de zaak te beëindigen. Finantiëel gelooft Spr., dat daartegen geen overwegend bezwaar bestaat en hij meent, dat er eenige reden van billijkheid bestond om die beambten, die evenzeer als de heer *v. Eede* deelgeregtigden waren door 's raadsbesluit in zake de likwidatie voor de daardoor voor hen te weeg gebragte schade eenige vergoeding toe te kennen.

De heer *Voswinkel* had liever gehad, dat men het voorstel van B. en W. hadde aangenomen en de zaak niet verder besproken; nu dezelve echter min juist wordt voorgesteld, meent hij als in die komm. te zijn werkzaam geweest, zijne zienswijze niet te mogen terug houden. Wat is de zaak? Den 30. Dec. 1856 is er rapport uitgebragt, waarvan de konklusie strekte om zich van het stads erfhuis te ontdoen op bepaalde voorwaarden; den dag te voren 29 Dec. heeft zich onder anderen de erfhuismeester de heer *Bresser*, bij de komm. vervoegd met de opgave van het montant der valable en dubieuse debiteuren, zoodat men moet aannemen het standpunt van dien datum waarop men te vorderen had p. m. *f* 7676 aan valable en *f* 965 aan dubieuse posten; er werd met den heer *Bresser* overeen gekomen, dat de eerste door hem zouden worden overgenomen met eene korting van 5 pCt. en de andere met eene korting van 25 pCt., er kon dus geen sprake zijn van inkasseringen op deze sommen van voor opgenoemden datum. Het besluit van den raad werd dien overeenkomstig genomen met bepaling, dat B. en W. iemand zouden aanwijzen, om toezigt op de likwidatie te houden. Aangezien nu dit de grondslag der verrekening wordt, zoo had de winst en verlies rekening behooren gedebiteerd te worden met *f* 626, en daar uit de boeken bleek, dat de winst van het 2. halfjaar *f* 277 bedroeg, zoo ontstond wegens de likwidatie een verlies van *f* 349, waarvan de stad $\frac{25}{64}$ of *f* 137,50, de boekhouder $\frac{22}{64}$ of *f* 117,00, de erfhuismeester $\frac{7}{64}$ of *f* 38,50, de eerste klerk $\frac{6}{64}$ of *f* 33,00 en de 2. klerk $\frac{4}{64}$ of *f* 22,00 moesten toeleggen in plaats van respektievelijk *f* 69 *f* 61 *f* 19 *f* 17 en *f* 12 te ontvangen, daar de 36 pCt voor onkosten in deze vervielen. Wat schijnt echter te hebben plaats gehad? men heeft van de *f* 7676 geïnd, tot er slechts p. m. *f* 6000 overbleef, en van de *f* 965 dubieuse schuld, tot dezelve slechts *f* 278 bedroeg en toen de rekening op 14 Feb. 1857 zonder verdere afboeking van verlies gesloten. Spr. heeft zich voorgesteld, dat de heer *v. Eeden*, als zijnde volgens mededeeling van B. en W. met den heer *v. Dielen* verzocht de likwidatie te bewerkstelligen door den laatsten wegens vele werkzaamheden niet behoorlijk met het raadsbesluit is bekend gemaakt, want in zijne kwaliteit als boekhouder kon het hem onverschillig zijn of hem voor de moeite der likwidatie een honorarium van ruim *f* 130 zoude worden uitgekeerd, dan of hij niet in de verliezen der likwidatie zou deelen. Iets anders evenwel was het met den man, op wien de zaken met 1 Januarij 1857 moesten overgaan, voor dien waren de *f* 6000 over geblevene zoogenaamde valabele schulden geen 95 pCt. is de *f* 278 zoogenaamde dubieuse posten geen 75 pCt. meer waard. Om den heer *Bresser* echter blijk schadeloos te stellen, stellen nu B. en W. voor, om hem uit stads kas *f* 497 uit te keeren, in plaats het te lijden verlies ponds pondsgewijze te laten suppleëren door hen die de winsten hadden getrokken. Spr. zal zich tegen dit voorstel, als zijnde de stad ook participant in het verlies, niet verzetten, maar mag toch zijn leedwezen niet ontveinzen, dat het besluit van den raad niet is geëerbiedigd.

Zonder omvraag wordt de voordragt alsnu aangenomen.

Aan de orde is, de voordragt betreffende de organisatie der sekretarie, waarvan de behandeling echter, op voorstel van den heer *Pabst*, na eenige diskussie, verdaagd wordt tot eene volgende vergadering, nadat tevens besloten is het desbetreffend ontwerp te laten drukken en ronddeelen.

Aan de orde is het rekwest der Wed. *Heymans*, houdende verzoek om vergunning tot het maken van een nieuwen uitgang aan haren opstal op het haar in huur gegeven perceel van het bolwerk Lepelenburg.

De *Voorz.* deelt mede, dat B. en W. eene vroegere aanvraag geweigerd hebben, vooral ook, wijl zij den bewoners van dat bolwerk telkens wenschten te herinneren, dat die terreinen hun niet toebehooren en steeds opzegbaar zijn. Hij acht het wenschelijk, dat de raad, ook met het oog op de verfraaijing der stad, de vrije beschikking over die percelen houde. Spr. merkt nog aan, dat die toegangen veelal slecht onderhouden en onzindelijk zijn.

De heer *v. Hoytema* kan zich niet vereenigen met de zienswijze van den Voorzitter. Hij gelooft dat de onzindelijkheid juist is te wijten aan gebrek aan toegangen, en bij gunstige beschikking, zou men daaraan altijd de voorwaarde kunnen verbinden van goed onderhoud. Het denkbeeld echter om de bevolking van dat bolwerk gedurig in emotie te houden, acht Spr. alles behalve wenschelijk. Iedereen weet dat de stad de erfpacht kan opzeggen en dat heeft ook wel degelijk invloed op den koopprijs van die terreinen; maar om nu inmiddels aan hen, die door het maken van nieuwe toegangen hunne gebouwen aldaar willen verbeteren, om die reden de toestemming te weigeren, acht Spr. niet wenschelijk.

De heer *v. Boetzelaer* zegt dat de kommissie van fabriekaadje voor de toestemming is geweest; Spr. heeft in persoon den toegang onderzocht en bevonden, dat die niet geschikt is voor de woning van eene fatsoenlijke vrouw. Ook in het belang der reinheid en goede zeden achtte de komm. het wenschelijk, dien toegang te verbeteren.

Den *Voorz.* is de rede van den laatsten Spr. het bewijs dat het hier alleen het partikulier belang geldt, die Spr. toch zegt: die toegang is niet geschikt voor de woning van eene fatsoenlijke vrouw. Spr. meent dat men die terreinen niet zulk eene hooge waarde moet doen verkrijgen, wijl men dan bij de opruiming des te meer bezwaren zal ontmoeten.

De heer *Pabst* meent, dat men, te meer daar het hier een goed gebouw geldt, de toestemming kan verleenen, onder voorwaarde, dat men zich daar later niet op beroepen zal, of wel, tot wederopzeggens toe. Spr. gelooft, over het algemeen, dat men die perceelen veel zou doen verbeteren, als men bekend maakte, dat als men er fraaije gebouw wilde zetten, men er een behoorlijken toegang k verkrijgen.

De heer *v. Hengelaar* had ook willen aanmerk dat men aan de toestemming zekere voorwaard kan verbinden. Spr. vindt ook den toestand ald niet van de fraaisten en zou daarom wenschen, men den bewoners van dat bolwerk de gelegenh gaf, om dien zooveel mogelijk te verbeteren. hij meent, dat men de gelegenheid moest openstel om er nieuwe fraaije gebouwen te zetten.

De *Voorz.* zegt, dat men dan, zonder stelselm plan zou te werk gaan; de terreinen zijn klein bekrompen, het is dus veel beter den toestand laten zoo als die nu is, een geheel nieuw plan maken en dan te zeggen: nu zullen wij die gron uitgeven, om te bouwen naar dat plan.

De heer *Ackersdijck* vindt in het verzoek dez bezwaren waarop de Voorz. gewezen heeft. He ongeraden aanleiding te geven tot uitbreiding verbetering der gebouwen op het bolwerk Lepel burg in den tegenwoordigen toestand. Veeleer men de de bruikers opmerkzaam maken dat toestand ten einde loopt. Dat bolwerk behoort het belang der stad, een veel nuttiger bestemm te bekomen. Vroeger gaf men tijdelijke koncess om daar tuinen te hebben, dewijl men toch grond geen gebruik maakte; later is de gelegen om er genot van te hebben zeer verbeterd, e bruikers hebben het voorregt gehad, tegen ger retributie, in het bezit te blijven. Zij mogen daar dankbaar zijn. Doch nu is het wenschelijk dat schoone gelegenheid beter worde ten nutte gem Men dient te beslissen of daar een der groote bouwen kan worden opgerigt, waaraan de behoefte heeft, of wel dat men die plaats bestem er volgens een vast plan, privaatwoningen te bou zoodat het eene uitbreiding en eene verfraa van de stad worde. Als men nu toestaat, dat gangen door de wandelingen naar de onges gebouwen, die er thans aanwezig zijn, worden gesteld, zoo zal men aan de wandelingen scha en men zal de bruikers aanmoedigen meer te b waardoor de overgang van den grond meer bezw en meer teleurstelling zal opleveren, dan wan de raad thans te kennen geeft, dat de voorlo toestand niet behoort gewijzigd te worden, o die spoedig zal ophouden.

De heer *Visscher* vestigt de aandacht er op, de rekwestrante alleen de vergunning verzoekt zoolang de huurtermijn strekt, en aanbiedt, als die niet verlengd wordt, des noodig het weder in den vorigen staat te brengen. Spr. ziet geen reden, om het verlangen in deze te contrecar

De *Voorz.* zegt, dat het hier geen lust is o contrecareren, maar om den toestand te houden die is, want als men het verzoek, ten behoeve de wed. *Heymans*, toestaat, dan zal men het ook anderen moeten verleenen, en men zou dan ge van het stelsel afwijken, dat men geene verande wenschte aan te brengen, opdat de bewoners er op zullen rekenen, dat zij daar kunnen blijven.

De heer *de Muralt* zou meenen, dat, als verzoek wierd toegestaan, men dit voorwaard moest doen.

De *Voorz.* gelooft dat ook, doch meent, dat eerst het beginsel zal moeten uitmaken of die stemming zal verleend worden; hij stelt da voor, rekwestrante te kennen te geven, dat haar zoek voor geene gunstige beschikking vatbaa met dien verstande dat, als dit voorstel wordt stemd, de toestemming, onder door B. en W bepalen voorwaarden, verleend wordt.

In stemming gebragt, wordt het voorstel m stemmen tegen die van de heeren *v. Dielen*, *Sch man*, *Bosch*, *Ackersdyck*, *de Muralt*, *Ram*, *v. G* en den *Voorz.*, verworpen en is mitsdien het zoek toegestaan.

Niets meer aan de orde zijnde, gaat de vergad uiteen.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON